

Buddhismus na Západě

Buddhismus na „Západě“, či „globální“ buddhismus?

**"THE WORLD WILL BE SAVED
BY THE WESTERN WOMAN"
--THE DALAI LAMA**

**Hillary Clinton
2016**

AMERICANS AGAINST WMDs; WEAPONS OF MASS DELUSION

Photo by Nadar, Paris.

IZEYL.

Téma v kontextu religionistiky populární zejména od 90. let 20. století

- dějiny evropského poznávání buddhismu – reflexe a revize dosavadních představ o buddhismu (např. hodnocení theravády, mahájány a vadžrajány)
- typologie a chronologie „západních buddhismů“
- po roce 2000 – revize konceptu „buddhismu na Západě“ vs. „globální buddhismus“

ARCHIVED AT ADVERTISEMENTSINDIA.COM

LIEBIG COMPANY'S FLEISCH-EXTRACT.

GÖTTER DES ALTERTHUMS: Reinigungssopfer junger Mädchen am Ufer des heiligen Sees.
Indier, BRAHMA.

Siehe Rückseite.

Harmonogram kurzu

27. 2. Úvodní informace, podmínky ukončení kurzu, přístupy ke studiu, informační zdroje. Buddhismus na starověkém „Západě“

12. 3. Středověká a novověká setkávání Evropanů s buddhismem

26. 3. Počátky buddhismu v Evropě a Americe

2. 4. termín prvního písemného úkolu: komentář k článku Martina Baumanna „The transplantation of Buddhism to Germany: Processive modes and strategies of adaptation“, *Method & Theory in the Study of Religion* 6, 1/1994, 35-61 (ve Studijních materiálech v ISu). V komentáři v rozsahu 4 normostran vysvětlete, co autor rozumí pod pojmem „transplantace buddhismu“ a jaké jevy podle něj tento proces provázejí. Pokuste se porovnat tento proces s procesem „transplantace buddhismu“ do českého prostředí.

9. 4. Buddhismus jako nástroj sociální emancipace? Případ Dalitů (**Tereza Menšíková**)

- **Do 12. 4.** se studenti přihlásí k jednomu z témat v **Rozpisech**.
- *23. 4. – konference ISORECEA v Olomouci*
- **26. 4. termín druhého písemného úkolu:** odevzdání rešerše obsahující přehled buddhistických skupin, sídel a staveb, které se podařilo vypátrat v rámci zadaného tématu.
- 7. 5. Buddhismus v ČR/exkurze (?)
- 21. 5. Skupinová diskuse nad průběhem šetření a dosavadními výsledky. Výsledná zjištění budou prezentována ve zkuškovém období ve vypsanych termínech.

Témata hodiny nabízená doc. Bělkou

- 1) Bidia D. Dandaron: Aleternativní sangha v Sovětském svazu
- 2) Šambhala v západních interpretacích: Od teozofie k Hitlerovi
- 3) Hollywoodský buddhismus: Obraz buddhismu ve světovém filmu
- 4) Našinci v Tibetu: Obraz buddhismu v čs. filmu v padesátých letech 20. století
- 5) Terénní buddhologie v padesátých letech 20. století: Pavel Poucha a Lumír Jisl v Mongolsku

Podmínky ukončení kurzu

- Písenný **komentář** k zadanému textu M. Baumanna. V komentáři v rozsahu 4 normostran vysvětlíte, co autor rozumí pod pojmem „transplantace buddhismu“ a jaké jevy podle něj tento proces provázejí. Pokuste se porovnat tento proces s procesem „transplantace buddhismu“ do českého prostředí.
- **Rešerše** dle Rozpisu témat sestávající ze skupinové a individuální části.
- **Prezentace skupinového projektu – závěrečné práce a odevzdání písenného zpracování** v podobě dokumentu o rozsahu 6-7 normostran (za skupinu). Cílem tohoto dokumentu je především přehled základních dat a nástin výzkumu.

Rešerše

- Smyslem tohoto úkolu je sesbírat data ohledně přítomnosti a činnosti vybraných buddhistických skupin v rámci ČR, abychom mohli vytvořit (velmi rámcovou) „mapu buddhismu“ v ČR. Každá skupinka studentů bude mít na starosti jednu školu/směr.
- Pro nalezené buddhistické skupiny zaznamenejte následující údaje:
- Název a afiliaci (theraváda, mahájána, vadžrajána, zen či jiné), jedná-li se o pobočku mezinárodní sítě, či nikoli, adresa sídla, adresa webu, přítomnost chrámu, stúpy či jiné speciální funkce (meditační centrum pokládejme za „základní nastavení“).

Rešerše

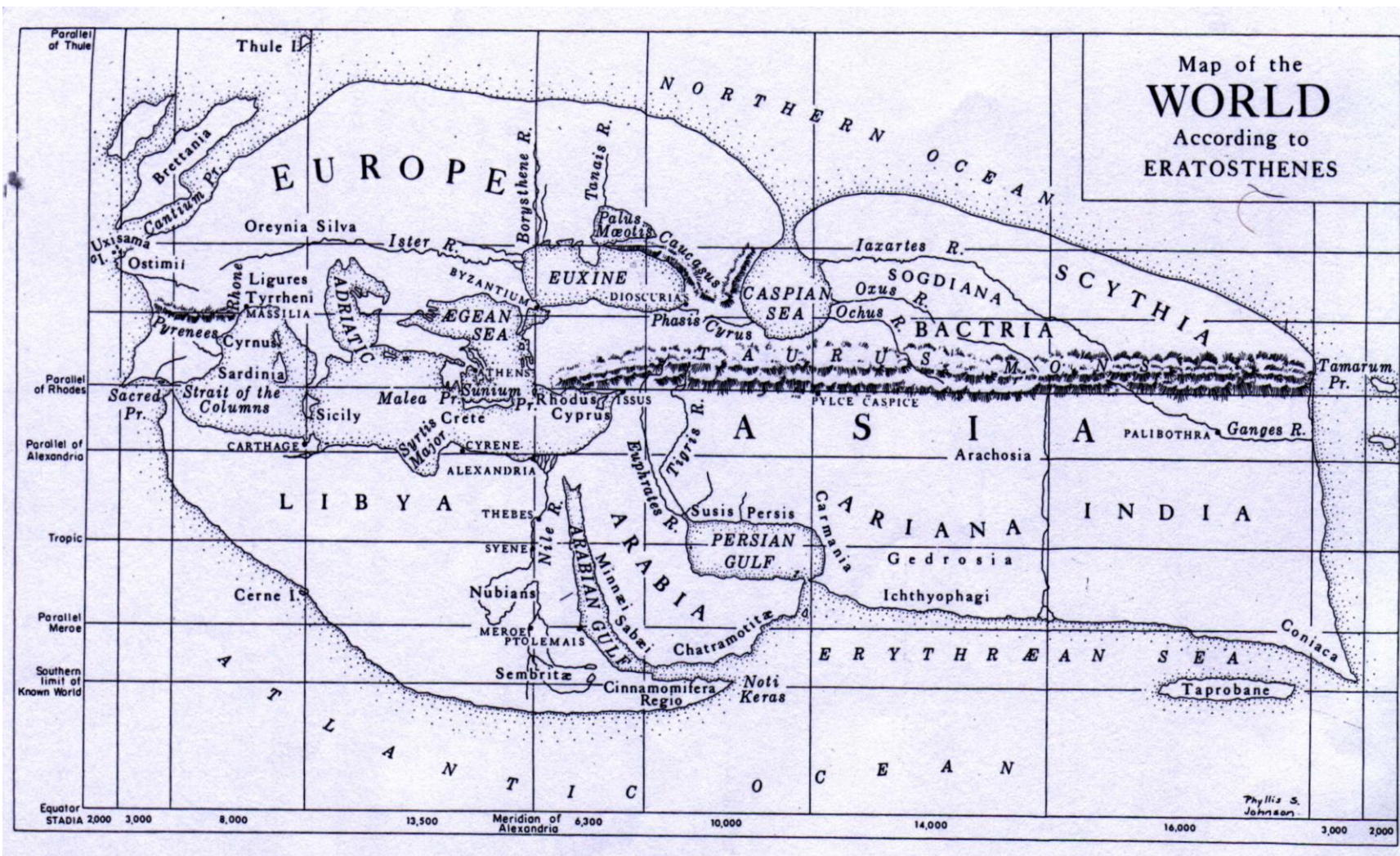
- V rámci jednoho tématu (jedné buddhistické organizace působící v ČR) si každý student individuálně zvolí jednu konkrétní lokalitu – významnější meditační centrum, stúpu, či jinou památku a uvede podrobnější informace o ní: inzerované aktivity skupiny, velikost, činnost pro veřejnost, pořádá-li festivaly či oslavy svátků, publikační činnost apod.
- Úkol tedy bude obsahovat dvě části, jednak celkovou rešerši pro danou organizaci (např. Diamantovou cestu) vypracovanou kolektivně pro zadanou organizaci (rozsah záleží na četnosti sídel a velikosti organizace), jednak druhou část rozpracovanou individuálně (rozsah stačí 1 strana) týkající se zvolené konkrétní lokality patřící této skupině.
- V rámci rozpisu je nutné, abyste se domluvili, jakou lokalitu kdo zpracuje, ať se tyto individuálně zpracované úkoly neopakují! Tento materiál bude podkladem pro zpracování výsledného závěrečného úkolu.

Závěrečná práce

- Odevzdává každý sám za sebe, prezentace bude společná. Bude obsahovat:
 - a) Část vypracovanou společně na základě rešerší, obsahující základní informace o dané bud. skupině – stručně její původ, historie, mezinárodní souvislosti a výsledky rešerše o působení v ČR
 - b) Část vypracovanou individuálně – pojednání o konkrétní skupině/sídle
 - c) Nástin výzkumných otázek, které se jeví jako relevantní v kontextu studia „globálního buddhismu“ a jeho současných teorií

Starověká setkání s „buddhismem“

- Proč se tím zabývat? Příklad adaptace a rekonceptualizace buddhismu v odlišném kulturním kontextu
- konceptualizace „buddhismu“ na základě pojmů a konceptů známých starověkým Řekům
- vztah k cizím kulturám
- schopnost se dorozumět
- *interpretatio graeca*

Mapa světa podle geografa Eratosthena (3.-2. stol. př.n.l.)

Livre des Mervellies, manuscript of Paris, Bibliothèque nationale, fr. 2810, fol. 29v (detail)
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fr._2810_Tav._29v.jpg?uselang=fr

Vybrané řecké prameny o 'Indii' a jejích obyvatelích

- Skylax z Karyandy (6./5. stol. př.n.l.) – průzkumník perského krále Dáreia, plavil se po řece Indus, jeho zpráva u jiných autorů
- Hekataios z Miletu
- Hérodotos (5. stol. př.n.l.)
- Ktésias z Knidu (4. stol. př.n.l.) – nejdůležitější zdroj pro mladší evropské představy o 'Indii'.
- ...

Helénistické prameny

- Výprava Alexandra Velikého
- Zprávy – Nearchos, Aristobulos, Arriánus.

Indičtí „mudrcové“ v řeckých pramenech

Megasthenés (3rd ce.)

Řecký vyslanec na
indickém dvoře v
Pátaliputře

- Popisuje dva druhy
mudrců

Bragmanes

Samanes

By Author of the background map: User:Uwe Dederling. Author of the adaptation: पाटलिपुत्र (talk) - Own work, derived from [[:File:Asia laea relief location map.jpg%7Cthumb]], CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=60830799>

Kaniškův zlatý statér. Avers: Kaniška obětuje na oltáři. Revers: Buddha. Kušánské období, konec 1.– 2. století n. l.

Buddha a jeho žáci, Gandhárské umění

By PHGCOM, self-made background topographical map from Wikipedia Commons Image:Topographic30deg N0E60.png, GFDL, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=7230440>

Encounters of Greek and Indian philosophy

- **Pyrrho of Elis (365-270?)** – attended the Alexander campaign, founder of Pyrrhonism – no written sources, the goal was achievement of *ataraxia* – a state of freedom from worries
 - Report on self-immolation of Kalanos – most probably a Buddhist.
- Pythagoras and others?

Povědomí o Buddhovi nebo buddhistech v evropských pramenech starověku a raného středověku

- *Gymnosofisté* – nazí filosofové, problém identifikace
- Záznam o reinkanaci
- Buddhické mnišství
- Buddha jako *Bautas* v legendách o Máním
- Buddhisté v Alexandrii
- „východní moudrost“

Buddhismus a starověcí Řekové

Literatura:

Chapekar Naline M., *Ancient India and Greece*, Delhi: Ajanta Publications 1977.

Karttunen Klaus, *India in Early Greek Literature*, Studia Orientalia vol. 65, Helsinki: Finnish Oriental Society 1989.

Karttunen Klaus, *India and the Hellenistic World*, Studia Orientalia vol. 83, Helsinki: Finnish Oriental Society 1997.